

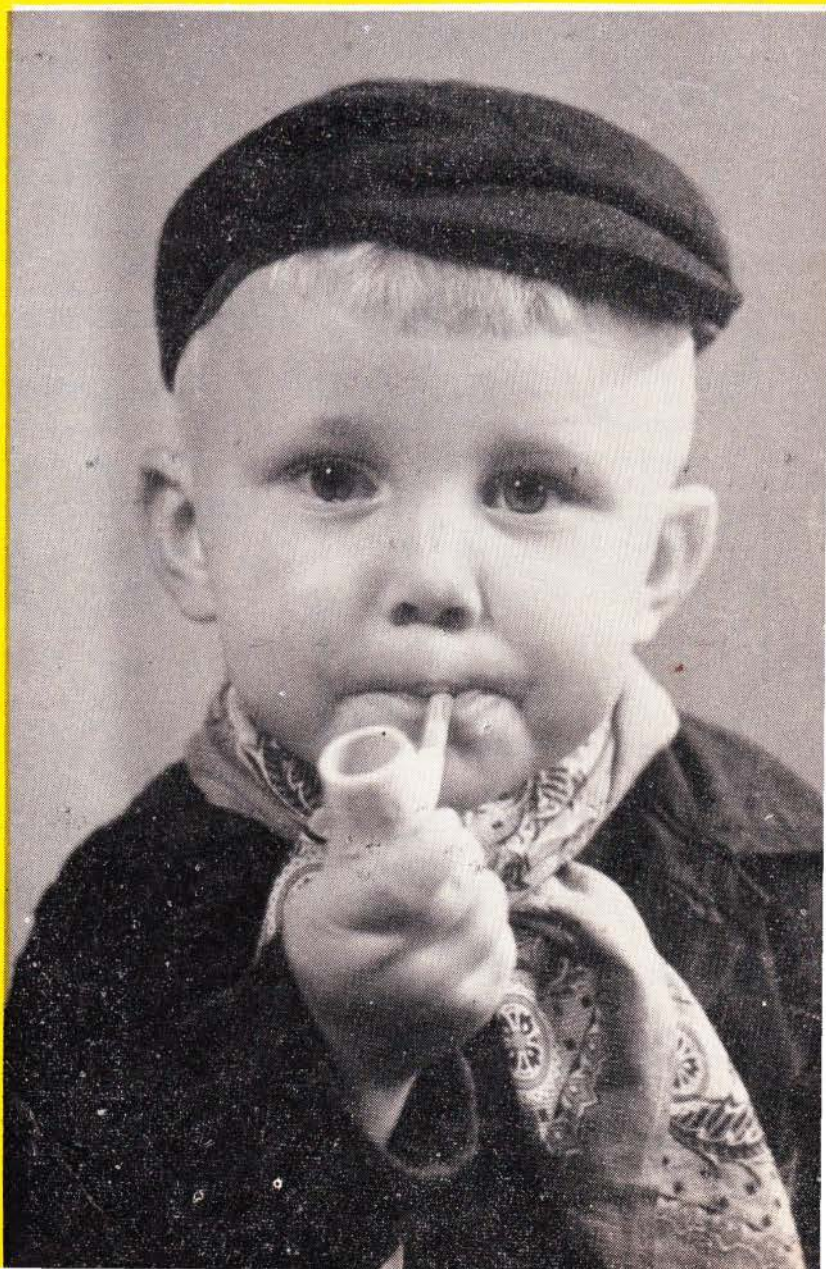
# Twènterlaand

en -leu en -spraoke

Twèntse Taalbank

Maondbladd vuur 't Twèntse volk

(OFFICIEEL TIEDSCHRIFT VAN 'N TWÈNTSEN SCHRIEVERSBOOND)



No. 4 - 2e Jaorgang 1957  
MEI-JUNI



**GEWEVEN ETIKETTEN**

geweven namen,  
letters, cijfers  
geweven etiketten

**Bandfabriek BUDDEKE**

Binnenhaven 28 - ENSCHEDE

**Roelofs lederwaren  
zijn niet te evenaren**

Wilhelminastr. 21, tel. 2287, Oldenzaal

Tukkers, a'j oew eëgen belang beseft,  
Kiek iej bie Van Merksteijn, want den hef't  
v. **MERKSTEIN** Tuindorpstraot  
Hengel  
Ow zaak veur ve'lichting, wasmachines  
stofzoegers, elektr. klokken, scheerapp. enz.

**KEUKEN-INRICHTINGEN**

Voor iedere platte-  
grond wordt de  
juiste keuken  
ontworpen

Ook voor U willen  
wij gaarne een  
ontwerp maken en  
voor een goede  
uitvoering zorgen

Algemene Houtbewerkingsindustrie  
Binnenhaven 136 - tel. 7259 - ENSCHEDE

**B.I.O.D.** Machine- en  
Apparatenfabriek  
Binnenhavenstr. 12a-14, tel. 4087, HENGLO

*Wij leveren opvouwbare  
5-persoons  
KAMPEERWAGENS  
in aluminium uitvoering  
Ook in verhuur*



AUTOMOBIELBEDRIJF

**W. Noordegraaf**

off.



dealer

Hengelo - Telefoon 4444

**N.V. Aanneming-Mij**  
v.h.

**H. W. TE PAS**  
ENSCHEDÉ

Burgerlijke- en Utiliteitsbouw  
Gewapend Betonbouw  
Grond- en Waterbouw  
Wegenbouw

Coöperatieve Zuivelfabriek  
**DE EENDRACHT**

ROSSUM

Het beste adres voor allerlei  
zuivelprodukten

**VéGé**

VOOR UW LEVENSMIDDELEN

*guller met zegels...  
guller met guldens*

Op VéGé-artikelen steeds  
10 0/0 korting in geldzegels.

**Stalen anti-slip Traptreden, Trappen en Bordessen**

Uitglijden bij olie, vet, ijs of sneeuw niet meer mogelijk.

Voor: MACHINEKAMERS en KETELHUIZEN, OPGANGEN naar BORDESSEN  
en VERDIEPINGEN, NOODUITGANGEN enz.

Nieuwe, zeer lichte en goedkope constructie.

Ook LOSSE TRAPTREDEN en BORDESPLATEN in elke lengte en breedte leverbaar.  
Prima referenties van groot-industrie en architecten.

Vraagt vrijblijvend offerte en folders.

**DIJKHOF - Hengelo** Beukweg 4 - Tel. 3480 - 3581

Opgericht 1921. Fabriek van constructie- en plaatwerk; smeden en algemene metaal-  
bewerking.

# Het A.B.C. voor ENSCHEDE

## A

### Adolfs & Pennings

de boekhandel t.o. het postkantoor  
Studieboeken, pocket-books, romans.

## B

### ij HERMAN

Betaalt U altijd minder

kleding voor elk figuur

Deurningerstraat 13a — Enschede  
(2 min van het station)

## C

### OO.P. MELKINRICHTING LONNEKER- PRODUCTEN ZIJN BETER!

## D

### Drehfahl

grote keuze in hoeden en petten  
ENSCHDEDE, MARKT 17

## E

### en KAMPEER-uitrusting van 'T HOEN, zal U steeds voldoen

Ripperdastraat 2, Enschede



Pfaff  
is  
af!

## G

### RUNO RIJWIELEN

gaan 2 x maal langer mee  
lak roest en schilfert nooit af  
Prijzen vanaf f 164.—

Firma D. ZINGER, Oldenz.straat 118

## H

### HENDRIKSEN

Hengelosestraat 33a  
Damesmodes en Pels

## K

### KUYPER,

hoeden en herenmodes

Oldenzaalsestraat 34

## L

### ASSCHE gebr.

Huishoudnaaimachines v.af f 295.—  
elektrisch in koffer. Adler, Husqvarna enz.  
Lipperkerkstraat 215, - telefoon 8087

## M

### endel

uurwerken  
goud en zilver

Ziet onze drie grote etalages vol met  
aparte geschenken. Marktstraat 8

## N

### aar W. J. Bosman & zn

voor GASFORNUIZEN - COMFOREN  
WASMACHINES - CENTRIFUGES

Deurningerstraat 35-37, telefoon 5205

## O

### ok U koopt een VESPA van het VESPA-HUIS

Fa Landewé & zn Broekheurnerweg 76-78  
telefoon 5952

## P

### arfumerie

Dames- en Herensalons

H. J. v. d. Veer Haaksbergenstr 42  
telefoon 2876

## R

### egelmatig uit voorraad leverbaar: betontegels, betonschuttingen, betonkolenkisten, betonputroosters, enz. bimsbetondakplaten, keerwanden

Fa J. H. Schuurink Binnenhavenweg 116  
telef. 3009 b.g.g 4810

## S

### pecialiaal adres veur oew kleere



Haverstraat 23  
ENSCHDE

Nieuwstraat 22  
HENGELO

## V

### oor herenkleding

't beste bij BESTERS

Oldenzaalsestr. 122 to R.K. kerk

## W

### ij verzorgen uw bloemen met succes

lid Fleurop

BLOEMENHUIS  
EATRIX

Haaksbergenstraat 29b, telef 5620 of 3426

## Z

### AODHAANDEL DALENOORD

'noold Tukkers-adres Oldenz.tract 35



## Het A.B.C. voor HENGELO

**A** PPENDAGES EN  
LOONDRAAIERIJ

W. Johannink Langelermatweg 47

**B**AYER

cocos tapijten en  
vloerbedekking

Wolter ten Catestraat 1

**C**entrale schoenmakerij  
J. KRUIHOF

lederwaren, fournituren, tassen- en schoen-  
reparatie. — Pastoriestraat 23, telef 4309



Despecialist voor uw  
rijwiel-reparatie is:  
rijwielhandel- en  
reparatie-inrichting

J. G. W. Falkmann  
ANTONIUSSTRAAT 47

*Elke beschadiging*  
aan Uw auto  
wordt door ons onzichtbaar  
hersteld. Wij zijn SPECIAL  
ingericht voor:

- *Uitdeuken*
- *Lasschen*
- *Auto-Spuitwerk*

**J. B. SCHUMANN EN ZN.**  
HENGELO (O) TEL. 3797

**F**OTO JOZEF

het betrouwbare adres voor  
de aanschaffing van foto en cine-apparaten

Huurt oew wagens bie  
**Garage LUTO**

Kuierdraod 4806, Hengelo AUTOVERHUUR

**H**am Telgen 3, Hengelo

Alles voor tourisme en  
kamperen. — Ook verhuur van tenten,  
luchtbedden, enz.



Geniet van de Twentse natuur  
op een betrouwbare bromfiets  
Wij leveren U het bekende  
merk KAPTEIN; reeds 1 a 2  
miljoen in gebruik

D. Teesink Langelermatweg  
152

**L**uilekkerland

voor fijne vleeswaren en  
fijne boerenkaas

Emmaweg 1, Hengelo

**M**OLENSTRAAT 5...  
**BONNETERIE**

Speciaalzaak in Blouses, Rokken, Vesten

**N**atuurlijk voor uw  
**TAXI** telefoon  
naar J. van Dongen  
Cronjéstraat 36 **6600**

**P**ANKLARE GROENTEN

Aardappelen-  
Groente- en **KEES**  
Fruithandel: **KOLK**

Spechtweg 8 Deurningerstraat 73

**R**ONDHOUT

J. M. OTTEVANGER

Oldenzaalsestraat 6a

**T**OP-slagerijen

OLDE OLT Hof

De boterham belegt met onze worst, vliegt  
er in. — Weemenstr. 24, Tweekelerweg 60

**V**eur 'n mooi geknipt köpken naar:  
W. BAARTMAN

dames- en herenkapper, parfumeriën  
DRIENERSTRAAT 7, telefoon 4536

**W. B**RUNING Enschedese-  
BREGARENS straat 6  
telefoon 3919

't vanouds bekende wol-adres annex breierij

**Z**EUK 'T KOTBIEJ

Veur uw kousen en kousenreparatie

naar de  
wed. Coopman **Kousenlinie** Emmaweg 11  
telefoon 6626



# BIEJ OONS IN 'T TUKKERLAAND



De provinciale V.V.V. hef veer wichter oet Aoveriesel in 't aole kistentuug in Rotterdam daal zat um dee stadse leu te vertellen, woo mooi 't hier bije oons wal is. Wichter van Urk, oet Staphorst en twee oet 't Tukkerlaand. Annie Bakker oet Eënsche, dee hier baom zo vrendlik lacht, hef Tukker vetèld, dat de Rotterdammers naor de knipmusse haost nich kekken. In zonne stad loopt d'r zo völ vrömd bije!

Meer ze wollen zich wal aover Aoveriesel laoten vetellen en benaamp aover Twènte en wat wiej nog meer an buske hebt: Holten, Ommen en daorumtrent. Water is d'r in Aoveriesel ok, meer dat weelt dee Rotterdammers nich zeen.

De VVV hef noe oeterekkend, dat d'r zovöl leu oet dee stad naor disse strekke wilt kommen, da'w d'r te-

hoop meer as anderhalve ton an kunt vedeenen!

D'r is netuurlijk veur Rotterdammers en andere vrömden heel völ te zeen, meer at 't hier luk meender dreug was, zol 't toch nòg mooier kunnen wèen. 't Oversticht hef daarom in eur jaorverslag eschreven, dat d'r in Twènte meer water mut kommen. Zand oetgraven of ne bekke opstouwen, dan wil 't wal lukken, meent ze, 't Is de meuite van 't preberen wal weerd, duch Tukker. Op 't gebied van „Stauseeën” bint ze oons aover 'n paol 'n helen enden veur. Wiej hebt allenig hier en daor nen möl-lenkolk.

Möllens he'w ok nog wal, meer ene van de mooisten löp gevaor. De olde stenderkaste in 't Buurserzand is te koop. Natuurmonumenten wil 'm laoten ofbrekken, veurzowied de wind dat nog nich daon hef. 't Zol mij en völ aandere leu slim begroten. Tukker wil daarom hoppen, dat ze d'r nog ne aandere oplossing veur veendt. De olde monumenten bint al beteun genog.

Gelukkig komt d'r ok nije bije. In Goor hebt ze noe endliks 'n oorlogsmonument ekregen. 'n Mooi beeld van Jannie Brugman-de Vries oet Almelo. In Eënsche hadden ze d'r zowat ne oldheidkamer bije ehad. De Lönneker boerinnen hebt daor 't aole spil veur 'n draod haald. 't Was um d'r stil van te wodden, zo good ze 't allens in eer hebt hollen. Jammer, dat 't nao twee dage weer oet mekaar ging. Wiej zollen d'r bes 'n folkloremuseum bije können gebroeken in Twènte. Afijn: wiej kriegt d'r 'n textielmuseum bije: de stad Eënsche hef de stichting al haost veur mekaar.

Tukker



**KOPEN BIJ DE SPAR  
IS SPAREN BIJ DE KOOP**



# \* J. Korte

SINDS 1884

UW SPECIALIST IN HEREN- EN  
JONGENSKLEDING EN MODES  
Marktstraat 4, Tel. 2927, Enschede

## EEN FOTO

van **ROOS** doet het!

Grotestraat 41 — Almelo

Laot oe nich benaffelen  
koopt oew ringen bie!

## KOELINK

JUWELIER

Burgemeesterstraat 2-4  
ENSCHDE

Op WOLGEBIED heeft

**BOERKAMP** zijn weerga  
niet!

Oldenzaalsestraat 298 — Telefoon 2604  
(t.o. Alg. Begraafplaats) — HENGELO

◆ OPEL

◆ CHEVROLET

◆ OLDSMOBILE

N.V. AUTOMOBIELBEDRIJF

## BLEEKER

Telefoon 2623 - 4500 — HENGELO

APARTE Blouses. Vesten, Rokken

**Jenneboer**  
Weemenstraat 10, Hengelo(O.)

## Heeringa & Co.

HET TWENTSE SERVIEZENHUIS

Nieuwstraat 36 - Hengelo

## Na Twente weergezien te hebben

Ik wou dat ik in Weerselo kon  
wonen

bij het stiftshuis  
bij de kerk

bij de stenen Christus

Ik wou dat ik in Weerselo

ver van de zee en dicht bij de oorschelp

der aarde

wonen kon als een woord  
in de mond van het landschap

onder het grijze verhemelte  
tussen de tongen van de bomen

Dan doopte ik daar de kinderen  
woord voor woord

in de keel van het water

Dan sneed ik daar het brood

van het lichaam der aarde

ik brak het zodat het begraven werd

in de ziel van het volk

en levend werd in zijn hart

En ik preekte zo helder

als pas gewassen kinderen

op zaterdag

een school voor het blote leven

Maar nee, hoe stil ook de weg

meer en meer ingetogen

in Weerselo kan ik niet wonen.

Waarom niet? Omdat ik het zeg.

Guillaume van der Graft.

Uit: „Woorden van Brood”.

(De Windroos, U.M. Holland,  
A'dam.)

Op 26 juni j.l. wör 't Stifthoes te Weerselo  
as vakaansie-centrum 'opend. De „Stichting  
Vacantievreugd”, dee gewone leu 'n mooie  
vakaansie wil bezaorgen, zal 't Stifthoes  
nao de vakaansie-tied gebroeken as rösthoes  
veur vrouwleu.

De leu dee kwebbelt, zeit dit en zeit  
[dat

Ze maakt 'n aander onmeug'luk

[en zwat

Mer vraag iej ze op de man of:

[wat is der gebeurt

Dan schudt ze 'n kop en zeit:

[he'k van 'n aander 'heurd

In verbaand met de vekaansie is in de verschie-  
ningsdaota (zee kadertje, blz. 64) ne klèene ver-  
andering annebrach. 't Antal nummers blif echter  
geliek.



**de katte***(J. A. Ros, Wierden)*

Beste leu, wa'k oew hier now vertelle, is vaste gebeurde, al is 't dan ook al lange jaoren eelen, want iej mut weten da'k de zeuwen kruuskes al achter de rugge hebbe en da'k de leu woer at hier spraoke van is, neet ekend hebbe. Ik hebbe het dus van heuren vertellen, meer ik vuur miej twiefel der neet an 't is zo, a'k 't oew hier vertelle.

Wiej hadden vrouwer bije oons de Kleiboer wonnen. Jans zoo hedden de boer, was nen ennigen zönne en har de plaase van ziene oole leu, dee allebei al estörven warren, alleene in zien bezit ekregen. Gediene, wat ziene vrouwe was, was neet oet de boerschop, mer kwam achter 'n Baarg hen. Ze konnen zik good reddden, 't was ne tweepeerdsplaase en vuur dee tied harre nen mooien stal met beeste.

Jans har twei knechte; nen groten en nen klennen. Now was de Kleiboer en vual Gediene merakels pinnig en zeunig. As ter wat bi'jeunders was, kregen de knechte d'r nooit wat van met en zulfs as in de pungeltied de bloodkoke en lèwerwos op taofel stun, kwammen de knechten der aaltied achterdaale. Zee dörfden daor neet wat van te zeggen, want in dee tied was 't waark beteune en de boerenknechten wassen bli'j, dat ze nen boer hadden.

Op 'n morgen was Gediene wier an 't opbakken en de knechte dee op de delle an 't waark waren, zeien tegen mekaa: „Zouwe nouw ees neet wat oetprakkezeern kunnen, de'w ook achter de panne kwammen te zitten?”

Gediene was zo drok met eer waark dat zee niks heuren.

„Wee'j wa'k zal doon”, zèè Dieks, de klenne knech, den nog vuurnemsteriger was as Getjan, „ik gao met 'n kumpke water nao 'n balken en dan wi'k proberen um 't water in de panne te laoten dröppelen”.



*De schrijver van dit verhaal:  
Johannes Albertus Ros, geb. 7.3.1884,  
te Wierden*

Getjan keek zien maot ongleufig an. Mer jaowal, zo gauw as de panne op taofel stun en Jans en Gediene met de beide wichter anscheum sleup Dieks as ter duuvel naor 'n balken en 't lukte em duur nen gleuve van 'n zoalder 't water precies in de panne te laoten dröppelen en doo as ter bliksem wier naor de delle an 't waark.

Oondertusken warn ze d'r beneden getuuge van woo 'n fien strulken water op 't etten oeteene spetteren. Liek smeten Jans, Gediene en de wichter de vaorken daale, want zee mènen, dat de katte an dat dröppelen schoold harre.

„Wat murre wiej der now met”, zeg Jans en hee spiejen venienig aower de delle: „'t is toch zonne, da'w dee bloodkoke en lèwerwos weg doot”.

„Wiej gewt de beide knechte”, flösteren Gediene veur zik hen en knikken met 't heufd in de richting van de nienduur. „Zeeweet ter toch niks van en doodgaon doot ze d'r wisse nich van”. Getjan en Dieks worren roopen: of ze nog zin harren in bloodkoke en lèwerwos, want er was nog 'n hele boole aover 'bleem. Dat leuten de beide knechte zik gin tweemaal zeggen. Jans, Gediene en de twee wichter grinnekten wal 'n betje, mer Getjan en Dieks deden net of ze dit neet zagen. Wee de meeste wille hadden dat zö'j oe wal begriepen.

Twentsche Fourniturenhandel

**J. Wagelaar & Zn.**

Willemstraat 38, tel. 5684, Enschede

Het adres voor  
kleermakers- en naaistersfournituren  
en -gereedschappen

Vlieseline, Dominator - Stikgarens, Drie-  
boompjes - Ribfix - Manchester en  
Perskussens, merk „Wagen“

Hengeler mensen, zegt 't voort  
Met dit spreekwoord gaotk akkoord:  
„Wie de schoen past, trekt haar aan“  
Meer doot dit dan bie j v. d. Laan!

**Sj. v. d. Laan**

Schoenhandel en Reparatieinrichting

Marktstr. 19, tel. 3059, HENGELO

EIS HET BESTE!

**eis SOLA-tafelbestek**

Speciaalzaak

Wemenstraat 6, HENGELO, tel. 7832  
Kotmansweg 6b, HENGELO, tel. 4981

Ook UW BANK:

**BOERENLEENBANK  
ALMELO**

Sluiskade n.z. 44, tel. 3528, - giro 325457

Stalen bureaus, Stalen kasten

Olympia-kantoor machines

**G.H. v.d. Veen** Almelo, Marktplein 8  
Hengelo, Nieuwstr 38

Bie j's levens wit en 's levens zwat  
Sprekt aait 'n blömken nog tot 't hart

Bloemenmagazijn „CORONA“  
Hengelo, zestraat 156, telefoon 3238, Enschede

**„DELICIA“  
koffiemelk**

◆ De enige  
**opklopbare**

◆ Uitsluitend  
verkrijgbaar  
bij de  
melkhandel

Overijsselse Melk-  
productenfabriek  
RIJSSEN

**Boerenbond DE - ANKAAMP**

hef alins van 't beste spul

- |               |             |
|---------------|-------------|
| ◆ Verkenmel   | ◆ Kollen    |
| ◆ Hoon'ervoor | ◆ Pottuffel |
| ◆ Beestmel    | ◆ Zèèizaad  |
| ◆ Keunstmes   | enz.        |

**Goggomobil**

de kleine auto voor iedereen

nu met vele verbeteringen

Vraag demonstratie bij:

**Willems** Langestraat 21  
HENGELO

„'n oold adres  
in 'n niej hoës“

Grote sortering  
Gero-artikelen.  
Thee- eet en  
Ontbijtserviezen,  
Keuken-uitzetten  
Speelgoederen

**M. HILBERDINK**

Marktstraat 25/hoek Willemsplein, Hengelo



# „Holbannen“

(Th. C. Budde, Ootmarsum)

Kottens kreeg ik nen brief van ne olde kunnigheid van mij oet Gossel. Ook nen geboren Oortmöscher, meer ene, den a meer as vieftig jaor oet 't Siepellaand vot is. Toch kan hee ziene olde geboorte-stie nich vergetten. Ho dat komp? Geleerde leu zollen daor nen helen boom aover op können zetten en ow dee zake met völ weurde haorfien oet de deuke können doen. Meer ik zegge meer zo: waor oe owwe keenderjaoren sletten hebt, waor ie den aller-veurnaamsten tied van ow lëwen hebt deurrebracht, waor ie spöld en ravot hebt en kattedwaod hebt oettehaald, dee stiekes en dee jaoren, nee, dee verget ie nooit, benaamd nich as dee stiekes ok nog mooi zint. Den olden kunnigheid van mij gung 't ogenschienlik ok jao zo, want hee vreug mij of ik mij dat aolde spölleken, wat wiej vrogger vake deden, nog kon herinneren; „'t Hölbannen“. Hee schreef d'r bie dat hee dat spöl in zien latere lëwen nargens har ezeen en d'r ok nooit van harre heurd.

Of ik dat kende? Now, dat zo'k leuwen. 't Was 'n onwies mooi spöl al gung 't er vake row too en ko'j wal ees met ne kapotte schenne of knee in hoes kommen. 't Is gladdendals oet de tied 'eraakt zoas zovölle oet dee jaoren en de meeste leu van rechtevoort hebt er nooit van 'heurd. Alleen heel olde leu könt zik misschien nog veurstellen hoo 't verloop van 't spöl was.

Woo dat dan göng, dat „Hölbannen“? 'n Naam zegt ow a 'n luk. 'n „Höl“ is een **hol** of **uitholling** en ver-„bannen“ is **verjagen** of **verdrijven**. 't Is dus 'n votjagen of votlokken van ene, dee ne koele of 'n höl bewaken möt. 't Is best möglik dat 't spöl nog ofstamt van de aole Germanen dee eer höl ok met dikke knuppels tegen indreengers mossen bescharmten. Mer laot 't wëen wat 't wil, as jongs wasse wiej d'r gek op en kummern wiej oons nich d'r um wel 't oettevunden har. Allene oonze moorders waren d'r nich zo vot van want ie kwammen d'r oet te zeen van al dat slaon in 't zaand (dat kwam d'r bie te passe) as 'n vërken wat zich in 'n drek ewënteld hef. Benaamd as 't pas erègend har, dan zat ie van oonder töt baöven vol modder. Zo a'k a zegd hebben was 't 'n row spöl meer toch mos ie vlugge wëen, duvels good acht gewen en nen starken arm was allens weerd. Nen sufferd of ne dreumsökke wör dan ok vast en wisse de segare. Wiej spöllen 't meespats op 'n schoolplas of op de koo-markt, doomaols nog zoonder tegels of stene dus zo in 't zaand. Dat ow oonder 't spöl de koo-köttels mangs um de oren vleugen hinderen nich.

Wiej hadden daor de ruimte, dat was 't wichtigste, want aans leup ie mekaar met den langen knuppel den d'r bie heuren veur de veute.

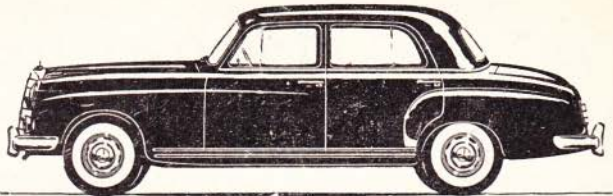
't Spöl gung zo:

Zes jongs können d'r an met doen. De ruimte dee neudig was mos minstens twaalf tred in deursnit wëen want tien tred ha'j veur 't spöl zölf neudig. In 't midden wör d'r ne koele maakt, zo näögsten bie ne jongs-voot groot en depe en dan kwammen daor roond-um-hen op nen afstaand van vief tred oet



Coop. Zuivelfabriek  
**NOOIT GEDACHT**  
Ootmarsum

•  
Prima melk en  
melkprodukten  
Kaas en roomboter  
steeds eerste kwaliteit



**MERCEDES - BENZ Service**  
in **ALMELO GARAGE GEBR. KEMPERS**  
Off. agent van Mercedes-Benz voor Almelo, Hengelo en omstr.

**DRUKKERIJ SCHUTTE & STROOP**

MARSKANT 14-16 — HENGELO — TELEFOON 3838  
*OUD VAN NAAM — JONG IN ACTIVITEIT*

'N TAOFELKLEED VAN PLASTIEK  
DUT 'T MAGNEFIEK

Is goedkoper, steet net en geet langer met,

**FA. WED. J. WALHOF**

Beekstr. 29 - HENGEL

**gouden aren - markelo**

26 tot 31 augustus 1957

Internationaal Festival (Folkloristische groepen uit 17 landen nemen deel).  
Evenementen op agrarisch gebied (bloemen, paarden, fokvee).

**PASSIESPELEN 1957**

TE HERTME IN TWENTE  
juli-augustus

Woensdags 18,30 uur - Zondags 17,00 uur  
Entreprijzen f 3,-. Groepen reductie  
Kaartverkoop bureau VVV, Hengelo.



- Gunstig gelegen industrie-terreinen, ruime arbeidsmarkt.
- De grootste markt van Twente.
- Een prachtige omgeving.

INLICHTINGEN: STADHUIS RIJSEN

**Sportcombinaties**

(Colbert en pantalon)

zoals U ze zelden ziet

65.-, 75.-, 85.-, 95.-,

**Pantalons**

21.-, 27.-, 32.-, 36.-, 40.-

keuze uit duizend

**HET BROEKENHUIS**

Noodwinkels — Hengelo

*Als U van mooie kousen houdt  
koopt dan*



*ten Cate* Nylons

*Gulden Hert en Silver Hert*



't midden vief ewwen grote koele op gelieken ofstaand van mekaar. Iederen jongen har nen „hölstok“, nen fleenken dikken knuppel, 't leefst nen eeken, van gelieke lengte as den van ziene kameraode. Dizzen knuppel mog ewwenwals nich langer wèen as 'n grootsten jongen dee met deer. Was d'r nen jongen bij dee grooter was as de knuppels dan mog e nich met doon. Kleiner mog wa, dat schaden nich. Dan kwam d'r nog nen höllen bal an te passe zo um en de bij anderhalf maol zo groot as nen klootscheeters-kloot. Now wör d'r eerst offetèld wel „em wezen zol“. Dee 't lot anw. was „Hölman“ en mos met zienen stok bij de middelste koele gaon staon oonderdewiel de aandere vieve elks ne koele veur zik nammen, waar ieder ziene stok in stak. 'n Hölman brach 'n bal met 'n stok an 't rollen deur den òf in de middelste koele òf in een van de aandere vief koelen te slaon. Hee mog dat — net as al de aandere spöllers ok — alleen met 'n stok en nich met hande of veute. Now was 't zaak van de aanderen um op te passen en 'n bal vot te houwen zodat em dat nich lukken. Meer dat was geveurluk. Want as den Hölman kans zag um zienen stok in owwe koele te stekken as dee „los“ was, dus as owwen stok daor 'n aogenslag nich in stön en 't lukken ow nich um 'n stok in ne aandere koele te stekken dee los was, jao, dan wa'j de segare. En stön ie te slaopen en rollen 'n bal in owwe koele dan was 't ok zo late en oonder völ wille van de aanderen mos ie in beide gevallen owwe koele ofgewwen en mos ie „Hölman“ wèen.

Lukken 't 'n Hölman um 'n bal in de middelste koele te slaon dan mos ie d'r rap bij wèen want dat was 't hoogtepunt van 't spöl en dan was ie verplicht um 'n stok in de koele van owwen linksen buurman te stekken dee op ziene beurte ok wier bij zienen linksen buurman mos anpappen zodat alle spöllers allemaol ene koele mossen opschoem. Dat gaf netuurlijk ne consternasie van belang waar 'n Hölman gebroek van maken um zienen stok in een of aandere koele te stekken, dee dan „los“ was, met 't gevolg dat aait een van de jongs an 'n kotsten ènd trök en ginne koele meer leug vun en Hölman mos wèen. As 't er now ene veur de darde maol Hölman was ewest, was 't spöl oet en warn ie allemaole nat van zweet.

Now is 't wa vrömd dat zo'n spöl zo meer bom in 'n jaor of wat gladdendals van de bane komp. Hier in Oortmöschen bint er zo gezegd nog meer 'n paar dee d'r an met hebt 'daon. Meer 't wil d'r bij mij nich in dat 't allenig hier in Oortmöschen spöld is. 't Zol wal ees aorig wèen as de leu dee dit lèest en dee zik oet ere jonge jaoren d'r nog iets van könt veurstellen of misschien zölm nog wal 'espöld hebt dit ees leuten wetten.

\*\*\*

**Opmerkinge van 'n Redaksie:**

(Vrogger was 't „Hölbannen“ in heel Twente bekend, mer 't „kind“ har völle namen. In Almelo (Krommendiek) b.v. neumen ze 't kettelkoezen, in Tubbige holtuuten. Nen ooln Tubbiger, den Schaopman as jong nog kend har, vertöl mi'j ne goo dattig jaor leen, dat 'n grooten doctor in zienee jongensjaoren (in Tubbige) der nen grooten leefhebber van was wes.)

V.





## Praot neet zo völ: doot wat!

Aower 'n paa wekke zal den Twentsen Schrieverskrink ne riege geschriftjes anvangen, dee de wetenschappelijke kaante van oonze spraoke wil anpakken. Vraagstukken as schriefwieze, „litteratuur-geschiedenis“, „grammatica“, woordenlieste en aandere, vraagt um meer lech. Now is 't neet zo, dat wi'j meent zo geleerd te ween, mer 't is duch'n oons neudig, dat 'n anvang wödt maakt met de studie aower disse zaken (zoas perfester Heeroma in Ter Apel zee: „door de schrijver, de dichter, die tegelijk taalonderzoeker is“).

Oonze Riege beukskes wil beginnen met vast te hoolden van wat aower disse zaken algemeen bekend is - zöövöl as de schriever van oonze spraoke en de lezer mut weten um kritiesch tegenaower eigen wark

en dat van aanderen te staon - zöövöl as neudig is um te können metwarken an 't wark um oonze spraoke tot een „complete cultuur-taal“ te maken - zöövöl as helpen kan um andern zoo wied te kriegen, dat zee zölf an 't stederen gaot. De beukskes wödt neet drukt (gèld!) mer good en duudelik stencil. De Riege zal dan ook neet völle kosten, zeker neet meer as nen gulden veur elk beuksken. 't Eerste deeltje: „Schrieveri'j in de Twentse spraok“, ne litteratuur-geschiedenis, dee verzamelwark is zonder kritisch te ween, komp met 'n paa wekke oet.

In 't naozommer, tegen dat de tied van 't lèzen weer an komp, zal den Schrieverskrink ne lieste schikken an alman, den daor wat veur veult, waarin namen van beuke, dee in



## GRAFBEELT MÄNDER

In de veurbieje maond mei hebt aoldheid-keundigen oonder leidinge van Dr. Hijzeler oet Ënsche met hólpe van ne ploog wèrkleu één van de bëlten in de omgeving van Mänder (biej de duutse grènze) offegraam, waoroonder zik aowerbliwenselen bevunnen van zo'n zeumteen „paol-grawen” oet de tied van 2000 jaor veur Christus. De foto baom gif 'n deel wier van de offegraam begraafplaatse, waar o.a. ne stenen grafkiste, 'n huunenpot, taande en ofdrukken van ne boomkiste en menselikke lichaam 'n bint vunnen.

't leste jaor pubelseerd bint. Namen van schrievers en aandere gegevens komt daarbij. De leu wilt geern beuke kopen aower en in oonze spraoke schreven, as zee mer wussen, wat zee kopen könt. Daarvan zól wij now elk jaor 'n aowerzich gewen. Ook aower oonze gebroeken, geschiedenis en aandere zaken komp daarbij.

In oktober-november komp dan 't „**Twents Jaorbook**” oet, waoraover al wat in den veurigen kuermiddag zegt is, 't Zal 'n book wödden, dat in 't Twents schrèven is en aover Twènte haandelt, aower 't laand, de leu, de dörpe en steden, de essen en de maoten. 't Is den eigenaard, den oons hier zoo leef is en waarvan wij ieder jaor vannijs de leu vertellen wilt, ook den eigen aard zoas den sprek oet de „nijmoodse” zaken, de kunst, de wetenschap, 't bedrief.

Wat leu boeten Twente maakt zik now al zörge d'r aower, dat gekebbel zal kommen met 't „Jaorbook voor Overijssel”. Mer dat is neet neudig: 't is jao daankensweerd, dat de redaksie van dit Jaorbook aait zovölle plaas vrijmaken veur de moderspraoke en dat wisse zal blieven doen.

Leu, dee aower schriften-riege, bookenliet en jaorbook bod hebben wilt, könt zik daarveur oopgewen an 't Sikretariaat en an de redaksie van „Twènterlaand”.

Mer! Um dit almaol klaor te kriegen hef den kring geld neudig. De schrievers mut organiseren, vergaderen, breeve schrijven, drukwark laoten maken en zo wieder en dat kost völle meer as zee met meka an kontrebusie betalen könt. Jongs, dat lop d'r zo dik in! Dee van al oonze plannen oop de heugte wilt blieven en an de zaak van oonze spraoke belangrieke hólpe wilt gewen, könt „belangstellend lid” wödden van den Twentsen Schrieverskring veur nen rieksdaalder in 't jaor. Das neet

**abonnees könt aktief metdoon  
met de schrieversboond**

te gek: Zee kriegt daar wat veur (biev. 't Jaorbook tegen intekenpries) en zee doot er 'n good wark met!

Praot neet zoo völle: doot wat!

Sikr. Twèntse Schrieverskring  
Gerard Vloedveld  
Oude Vriezenveenseweg 25,  
Almelo  
Giro 325451 Boerenleenbank  
(Sluiskade N.Z. 44)  
Almelo met vermelding  
„Twentse Schrievers Kring”



## VLÖGGEL'N EN V.V.V.

Wat leu in Oatmösken bint hellig op mij. Ik hebbe zegd, da'k 't vrömd vun, dat 't vlöggel'n in de oorlogsjaoren 'n paar maol allenig op 'n eersten Paoskendag eholden is.

„Da's nich waor“, schrif G. F. Klaas; „Leu dee zukke dinge bieghaolt hebt mij zegd, dat 't ton 'n paar maol heelmaols nich is deurgaon, veer maol nich en wa in 1941, '42, '43 en '44; het paosveur hef ton ok nich braand. Het moch doodgewoon nich“.

't Wil mij begroten veur dee leu, meer dan hebt ze 't toch nich good biegholl'n. In 1941 is d'r op 'n eersten Paoskendag vlöggeld, op 'n tweeden nich. Ik holle dee dinge sekuur biegh.

Mer laot hen, Klaas en ook Th. C. Budde wilt mij in 'n heel epistel duudelik maken, dat 't vlöggel'n 'n oold godsdeenstig gebroek is en niks met 't vrömdenve'keer van doon hef. Dat is noe net wa 'k zölm ok heb willen beweew'n. (Ik hebbe trouwens schreven: „ok 't vlöggel'n in Oatmösken hef de V.V.V. nich neudig“). Meer nich alle „leefhebbers“ van de folklore (een van boeten, meer miskien toch ok wal 'n luk oet de Siepelstad zölm) hebt dat aait precies deur, wo'k menen.

A. B.

(den nich oet 't westen kömp, meer ok nich oet Loster, Klaas)!

## DE PAOSLEEDER.

Al is 't neet de tied van 't jaor um aower Paosken te schrieven, ik wol toch wal geern antwoord gewen oop Adriaan Buter's vraog in 't veurig nummer: „of bunt d'r misschien nog andere oorzaken op te neumen?“ van 't wier ooplèven van de Paosfolklore. Buter mènen dat de teksten van de Paosleder, dee deur meester Bernink wier vunden waren, de enige reden daorveur was. Mer daor is nog wat: In 'n Krommendiek bi'j Almelo hebt ze van aolds 'n grootsten baoken

had in heel Twente, den nao aole moor wödden ooptast, anbeut en braand. Mer één zaak wödden daor meer en meer mist: 't zingen van de aole paoszingen.

De boeren van 'n Krommendiek trökken 'n maol Haghoes' meester an zienen jas en zeen: „As ter ènen oons an dee leeder helpen kan, zins dow 't meester!“ En doo zee in 1928, in de wek veur Passie-zondag, oop 't beroo van „de N'ije Twentse“ kwamen en vreugen hoo 't er bi'j stun, kon meester eer zeggen dat de melodie van „Christus is opgestanden“ en Alleluja den blijden toon“ was vunnen. 'n Wekke later kwam de kraante met 'n artikel van paoter Anastasius van den Broek O.C., den wiedlopig vertöl aower de betekenis, dee in dissen kristelikken tied an oons paosvuur mut wödden toekent en de muziek ofdrukken, dee hee har vunnen „in een van ouderdom bijna versleten en met de hand geschreven boekje, in het archief der parochie van Reutum en Haarle“.

Kump meester Bernink de ere tao de weurde veur 't vergetten te hebben bewaard, paoter Anastasius hef de meziek wier vunnen en de eerste jaoren daornao zint de paosleder bi'j 'n baoken in de Krommendiek dan ook duftig zungen, al mos daor wal 'n zanvereniging as „gangmaker“ an te pas kommen.

Hadden de Krommendieker boeren eeren baoken nog alle jaoren können braannen, dee leeder zollen in Almelo nou nog zungen wödden.

Mer den Almlosen baoken gung naor de Rumerlanden, naor 'n Hofkamp en de letste jaoren naor 'n Schaopendiek en nou koomp niks van 't zingen!

Dee stadsen dörft neet, Zee staot te gopen bi'j 't veur en zwiegt . . .

Gerard Vloedveld Jr.

★ Als iets niet ver af is: „'t Is mer nen kattensproonk“. — 't Is mer nen Oonzenvader bidden.



# De oale Boerschop

*Vetölsel in Twèense sproak deur A. van der Meiden*

Den schriewer van dit boek zwaart oop nen wörmen zommerdag „as nen birreman” duur Twente en komp ook in Ekelo, ne eenleustige boerschop achter Ootmösken, kot bi'j 'n Dinkel. Hee geet dao 'n drankhoes in, woe 'n „oold wiefken” (Naadje Lissink) bi'j de tapkaste zit, komp met Naadje an de praot en dee verteelt drie kotten drie langen oet den oolen tied. Dow den schriewer 's aowens in hoes alns aowerverteeln an ziene vrouw, dow zèè dee: dat muj ees oopschriewen. Mooders wil is wet! Van der Meiden nöm pen en pampier, en zoo wödden wij 'n ni'jt book in Twentse sproak riever.

Der is 'n heel deel te vetellen, hoo het er in zonne oole boerschop too gung in besvaars tieden: hoo de mensken dow hoezen en gekleed gungen, hoo ze 't land bebouwen, de botter nog zölf kanen en nao 't maark brachn, de row nog maeijen met de zichte en ze zölf dösken met 'n vlegel of 'n döskestok, en zoo meer. En dan de folklore! Der is jao 'n book te schriewen alleinig aower 't brufteneugen en 't brulfte hooln, de gebroeken bi'j kraom en groove en oop de hoogtieden van 't jaor, aower 't klootscheeten, de kuieri'j an 'n heerd, naoberhulp enz. enz. Dat en nog völ meer verwacht i'j a'j 'n book koopt, dat „De Oale Boerschop” het — mer van dat alns zöj der weinig in vinnen!

Van der Meiden hef 't oop ne andere koor pakt en lat ons vuurnamelik de leu zeen, dee in de oole boerschop lèewen. Daor is „Jaan van Brannekel Hemman”, den trouwt met Diene, ne deern oet 't Pruusge; 'n stork brachn um twaalf kinder in de weege en een daovon was Naadje. As Jaan en Diene gaot trouwen, hebt ze Graads en Bennad Wegman as brulfteneugers. De twee breurs hadden beiden 'n eugken oop Aaltje, de dochter van den Katechesaozie-meister Etink; daorum stot Graads zien breur in 'n Dinkel en de jong verzop! Jao, jao, i'j mut nich denken, dat de leu oop 't plattelend almaal engelkes zint! Den Graads nemp Aaltje de eer en zoo mut Etink wa toostaon, dat ziene dochter met den ondoch trouwt. Dan hei'j ook nog Grada, de 18-jaorige dochter van Jaan zien breur Beernd — „Dreugen Beernd” — dee (dat hét: Grada) der van duur geet met nen vrömden keerl. En aj dan nog rekkent, dat ze in 't drankhoes van Tossen Hennik meka houwt as aarme duvels, dan köj wa geleuwen, dat de leu van Ekelo in besvaars tieden wa wisse nich almaal engelkes wadden.

Mer wat kan den Van der Meiden dat almaal mooi vertellen! Woe völ mooie sprekweur en zegswieze heffe in 'n mond! Zien „vetèèsel” hef eerst in 'n Bans staon en ik kan mi'j bes begriepen, dat twee doezend leu het book à bestellen, nog eer 't klaor was. Dao zal nog wa nen tweeden „druk” van kommen, mer dan zo 'k den schriewer toch anraon 'n heel deel dinge te veranderen en te verbeteren. Kiekt mer ees:

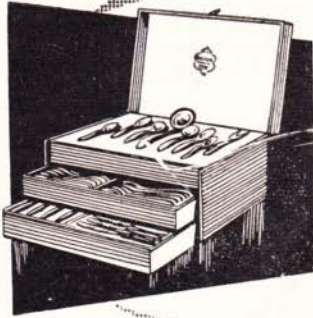
„De row . . . an **gaarv'n stun**”. (De row steet an gäste).

„En of 't now an dee zeum'n glaaz'n bier hef leag'n . . . ik kan 't ow nich **wiesmaak'n**”. (Mut wèen: dudelik maken. Een wat wiesmaken = iemand iets wijsmaken).

„Möj et zölf meer **naozeuken** (oetzeuken).

„Ne **geit**” ,nen sik).





*Cassettes in* **KELTUM**  
en **ZILFAPLEET**

Keuze uit vele  
verschillende modellen  
en direct leverbaar  
**Gebr. VAN WEZEL**  
Spoorstraat 3, tel. 3926  
**HENGELO**

't Is 'n bewies  
in 't  
**VLEESPALIS**

*koch men de  
beste kwaliteit  
veur de laegste prijs*

**Gebr. van Gelder**

Deldenerstr. 29  
Tel. 2280 - HENGEL

*Biej 's lèvens wit en 's lèvens zwat  
Sprek aait 'n blómken nog tot 't hart*

**van Amerongen**  
*bloemenhuis*

Industriestraat 61, HENGELO

**A. BRANDS & ZONEN**  
WONINGINRICHTING

Burgemeesterstraat 1, ENSCHEDE

Deventer SMYRNA-TAPIJTEN voorradig  
300/400, 250/350, 230/300  
Hoog POOL-Karpetten in 7 maten voorradig  
Effen KARPETTEN in 10 kleuren voorradig  
TAPIJTLOPERS in 90, 70, 57 en 50 cm.  
IN ENORME KEUZE!



Automobilbedrijf

**J. WARMINK**

HENGELO - TEL. 3061

Ziet onze nieuwste Austin (A 40, A 50  
A 90, A 105) en bestelwagens

**VAN LAAR & Co's**

Automobilbedrijf

Enschedeesestraat 127 - tel. 3983 - Hengelo

**Simca**

**Morris**

voor Heren- en Damesconfectie  
NAAR

**CONFECTIE MORSELT**  
CENTRUM

BORNE - tel. 236

WASSEN STOMEN VERVEN  
**Wilmink**

Telef. 3577, Beckumerstr. 3 Hengelo  
Telef. 4358, Brinkstr. 5a

DEPOTS:

HAAKSBERGEN, E. v. Kranenbroek, Zeedijk  
BORNE, J. Vos, Azelosestraat 73  
ENSCHDEDE, DKS-Kousenrep. Wooldriksweg

**Odink en Koenderink N.V.**

**Fabriek van schakelmateriaal**  
**Haaksbergen**



„Et was eer **umsgeliek** waor at ze wonnen”. (Mut wèèn: 't zölfde. Umge-  
 liek(s) betekent: allicht.)

„De reag'n . . . har . . . ielk spoort **oetwasket** (oetwisked, of: oetvlakt).

„Vuur dat de rechtbaank **zik oet kon spreken**” (oetspraak kon doen).

„**Achterdeur**” (niendeur).

Ne **kookaalf** of ne **stierkaalf**” ('n staarkenkalf of 'n bollenkalf).

„**Boer'nboströkk'n**”. (Hemdrökke).

„**Buurvrouw**”, (naobervrouw).

„**De kermis van Almelo**” (Almelosche kaarmse).

„Ne hoalt'n **loods**”, (looze).

„**Vealdwachter**” (deender).

„**Jeneverbesbeumkes**”. (waogbuske).

„**Knikker'n**, (esseln).

„Dee kinder stunn 'n . . . te **schrouw'n**. (Braobants woord).

„**Samen**” (te hoop).

„**Kesmis**” (Mirwinter).

„As de vaar nich **willemonds** wol, dan zol der wat aandere gebuurn”. (Wil-  
 moods = oopzettelik, hier dus verkeerd gebroekt).

„Dow 't deer in 't **kot lea** (in 't schot).

Zoo zo'k vedan kunnen gaon. Mer ik heb ook nog wat anders oop 't hatte.

Wij Tukkers, veult scharp an, of 'n woord manlik, vrouwlik, of onzijdig is.

Wij kuiert van **ne boom**, **ne taofel**, **'n kind**. Ik zol haos zeggen: dao met steet,  
 of vaalt onze spraok. En non is het toch wa spietig, dat Van der Meiden nich  
 't minste benul hef van wat in 't Nederlands wödt neumd: het geslacht der  
 woorden. Oop elke bladziede van zien boek lig hee aowerhoop met het „ge-  
 slacht”. Nich éénmaal mer störig. Ik geew 'n stuk of wat vuurbeelden, tus-  
 ken haek'kes 't goo „geslacht”):

Op **de** es (den); **nen** paa boerderijen ('n); **zonn'n oaln** boerschop (zonne  
 aole); **nen klein'n** kroeg (ne klèène); **nen(!)** keuningin (ne); **nen groot glas**  
 ('n); **nen peerd** ('n) op **nen rij** (ne); **mien** stoel (mienen); **nen** deernke ('n);  
**nen** voel aos ('n); **ginn'n** boks (ginne); **nen** zwaor schoer ('n); **nen** heske  
 spek ('n); **nen** börrleke ('n); **ne** wich ('n); **ginne** pankook'n (ginnen); **nen**  
 glaeske wien ('n); **ne** wief ('n); **nen** pin (ne); **nen zwatt'n** kat (ne zwatte);  
**ne** vel van **nen** wief ('n, 'n); 'n del (ne); enz. enz.

Is dit nich spietig van zon aorig boek? Typografisch zöt 't er ook zoo mooi  
 oet. En de tekeningen, woe met Piet te Lintum het boek versierd hef, zint  
 nich alleenig good-Twents, mer ook „artistiek”. Ik weet wa, dat Berghege  
 hef zeg: „Het netste kan nog netter”, mer toch zok Van der Meiden den raad  
 willen geeuwen, um, vüür nen tweeden druk, zien mooi „vetèèsel ees duur  
 nen kenner van onze Twentse spraok te laoten „herzien”.

Op 17 juni wör op de Ageler Esch (Oort-  
 muske) 'n **LAAND-KRUIUS** oppericht ter  
 gedachtenisse an de jaarlukse brood-oet-  
 delinge. Dit gebroek (dat a in 1672 wör  
 neumd) zal naomluk nich meer plaats veen-  
 den, umdat ter gin gegaogiden meer bint  
 veur 't brood.

Wiej bint 'n tiedpèrk van de wereld nac-  
 bie, waorin allens 'zegd mot wodden.

Met 'n heiden oold wodden is mooi, a'j mer  
 samen joonk bliewt.

Gineen leert 'n wichtke ooit heelmaols ken-  
 nen, zee blif aait ne vrömde... mer ne leeve  
 vrömde.



## MIDDEN-TWENTSE WOORDENLIJST

(J. W. M. Gigengack - Hengelo)

- jepse**, speels meisje.  
**jepsen**, stoeien.  
**jichte**, reumatiek.  
**joajenne**, goedmoedig vrouwspersoon die altijd toestemt, ja knikt.  
**jöale**, slappe koffie.  
**joarigen**, éénjarig.  
**Jödde**, -n: Jood.  
**jöddenbone**, -n: pronkboon (soort snijboon met gekleurde bloemen).  
**jöddentabak**, elzenpruimen.  
**jöllen**, joelen (wind).  
**jongskoffie**, slappe koffie.  
**joonker**, -s: niet tot volle wasdom gekomen korenaar (waarvan de halm door de geringe topzwaarte recht overeind staat).  
**Jörre**, -n: Jood  
**junten**, gedachteloos roeren.  
**juustemèènt**, juist.  
**kaamp**, stuk bouwland. (Frans: camp)  
**kaanthaken**, kraag  
**kaarke**, kerk  
**kaatjen-eengoal**, eender, gelijk.  
**kaaze**, klokhuis.  
**kateeker**, eekhoorn  
**kakkedol**, regelmatig. 'n Wiezer ve'schöf wal kakkedol.  
**kakstool**, kinderstoel.  
**kallen**, praten. (Engels: to call)  
**kameroad**, mv. kameröa: vriend.  
**kam(i)zool**, jas: vest.  
**kammoosies**, zie kamoozies.  
**kamnet**, kabinet.  
**kamoozies**, koude drukte; ophef; poeha.  
**Wat hef den aait 'n kamoozies.**  
**kamzeulkes**, kleine ongeschilde aardappels in met vet gemengde olie gebraden. (Frans: camisole: jas, vest. Vergelijk: aardappels jassen.)  
**karmejakken**, jammeren; kermen.  
**karwatse**, zweep.  
**kasgenade**, snoeverij; lawaai (Frans: gasconnade: snoeverij)  
**kats**, geheel.  
**kattenkèermis**, de dag vóór de eigenlijke kermis, waarop de jeugd zich vermaakte door elkaar en anderen, schuttingen pakwagens en kermistenden met krijt te bekladden. Met plankjes voorzien van allerlei krijt-opschriften in spiegelschrift sloeg men op de rugzijde van jassen en mantels gedragen door argeloze voorbijgangers. Een en ander schijnt vroeger alleen in Hengelo (O.) gebruikelijk te zijn geweest. Wellicht een overblijfsel van z.g. vrijersmarkt, eveneens de dag vóór de kermis, waarop de meisjes het dorp in trokken. Evenzo elke jongeman die een gezellin zocht voor de komende kermisdagen. Was de ware maagd gevonden dan schreef de bewonderaar met krijt zijn huismêrk (zie: hoemêèrk) op de rug van het meisje hetgeen beduidde, dat hij genegen was de volgende dag met haar kermis te vieren.  
**kattenlauw**, lauw genoeg voor de kat.  
**kattenpul(t)**, schietwerktuig van jongens, waarmee steentjes e.d. afgeschoten kunnen worden.  
**katoel**, nachtuil.  
**kebbelen**, babbelen. **kebbel**, mond van een babbelkous.  
**keend**, kind. **Te keende kommen**: kinds worden.  
**keenderbeer**, doopvisite (beer = bier).  
**keenderleer**, Catechismusles.  
**kèèrke**, kerk  
**kèèrkhof**, mv. -höawe: begraafplaats.  
**kèèrmiswottel**, zie: kèèrvelwottel.  
**keernepöls**, stok, bevestigd in het midden van een ronde, van gaten voorziene schijf. Wordt bij het karnen in de karnkuip op en neer bewogen.  
**kèèrvelwottel**, kalmoeswortel. Ook: kèèrmiswottel.  
**kenbakke**, -n: wang.  
**keren**, omdraaien; met de bezem schoonvegen, afwenden.  
**keteer**, kwartier.  
**ketrellie**, oude dans. Ook **masjeerketrellie** of: **kedrille**.  
**kettelkoezen**, jongensspel. Ootm.: Hölbanen. Tubb.: Haltuuten.  
**keugie**, -s: koetje.  
**keukeln**, buitelen, duikelen; **Wi'j goat kop-(je)-keukeln**: over het hoofd buitelen.  
**keuken**, koetje.  
**keun**, koen; flink; dapper. **Hee is keun genog um Anne te vragen**.  
**keunsten**, (bij 'n end hebben) hokus-pokus hebben).  
**kidde**, paardje.  
**kiefte**, -n: kievit.  
**Kiekbeernd**, bijnaam van een zekere Berend Laarveld in Haaksbergen, vroeger bij zijn dorpsgenoten bekend als helderziende.  
**kieken**, **kik**, **keek**, 'eekken: kijken. Brems kieken: verstoord kijken.  
**Kiekkeizer**, boer, vroeger gewoond hebbend op de Dannenhorst (onder Haaksbergen), en destijds bekend als helderziende.  
**kiekoavond**, de vooravond van St. Nicolaas.  
**kiendaag**, de week na **Sunt Gallen** (16 okt.) waarin niet gezaaid moest worden, daar het zaad dan weer uit de grond zou springen. Ook wel: **kienwekke**.  
**kiemen**, kiemen.  
**kiengat**, aardappeloog.  
**kienhooft**, fossiele boomstammen, vroeger door veenvorming weggezaakt, onder het moeras bedolven, en in het veen geconserveerd gebleven.  
**kienwekke**, zie: kiendaag.  
**kiesl**, roepnaam voor een kalfje.  
**kieuwenbot**, -butte: kaak.  
**kieuwentaan**, kies.  
**kiezeman**, kalf. (Keuzekalf: kalf dat men wil aanhouden om er later een goede melkkoe aan te hebben.)



Gewapend Beton, Huis- en Gierkelders  
Betonnen Kippenhokken, Loodsen en  
Schuren in elke gewenste afmeting

Een meer dan 30-jarige ervaring  
is de beste waarborg!!!

**Betonindustrie**

**Fa. Herman Kamp & Zoon**

Losplaats 9 - BOEKELO - Tel. K 5428-250



Onze naam waarborgt kwaliteit  
Doe er uw voordeel mee!

COÖP. AAN- en VERKOOPVER.  
OLDENZAAL - Tel. K 5410-2071  
Giro 840869

VEEVOEDERS, KUNSTMESTSTOFFEN  
ZAAL en POOTGOED en BRANDSTOFFEN  
Alle veevoeders staan onder C.L.O.-controle

**Fa. JAN FABELS**

Autobedrijf

In- en verkoop van auto's en onderdelen

Steeds grote voorraad  
Oldenzaalsestraat - Tel. 6718

waarom naar

**Ootmarsum?**

Karakteristiek stadje, rijk aan historie, bos en hei  
A.N.W.B.-oriënteertafel, het hoogste punt van  
Twente, met schitterende vergezichten over Twente  
en Duitsland

Inlichtingen: VVV

Voor steno-typen, talencorresp., boekhouden,  
avond-ulo, middenstand- en directie-  
secretaresse cursus, bijwerken leerlingen  
naar

**V.T.S.** Steynstraat 51-53  
Tel. 2406 - Hengelo

**SPAARRENTE**

3 - 3<sup>1</sup> | 2<sup>0</sup> | 0

BIJ

Boerenleenbank DENEKAMP

Voor betere

**suede en lederen kleding**

(merk GRIZZLY) naar :

**Het Lederkledingpaleis**

Deurningerstraat 126 - ENSCHEDE

**Oldenzaal**

Bloeiende industriestad, heerlijk gelegen aan  
de voet van de Tankenberg. Omgeving rijk  
aan natuurschoon. St. Plechelmus-basiliek,  
bijna duizend jaren oude Oudheidkamer,  
Karakteristiek stadscentrum Volop gelegen-  
heid voor sportbeoefening. Overdekte bad-  
en zweminrichting Prima hotels en pensions.

Voor uw

**EXPEDITIE**

en

**TRANSPORTEN**

**VAN DER MAAS**

Ootmarsum



Voor een

**modern kapsel**

en prettige bediening naar  
dameskapsalon en  
parfumerie

*Riwi*

Morseltdijk 1 - telefoon 439

Ingang kapsalon Oude Hengeloseweg

Zonnebrand-olie en crème, zonnebrillen, badtassen,  
badmutsen enz.

**STAD DELDEN**

Ideaal woon- en recreatieoord



Aantrekkelijke bouwterreinen aanwezig  
voor villa's en middenstandswoningen



Gunstige terreinen voor industrie-vestiging

Inlichtingen ten Gemeentehuize



## DE PETTE

(Mevr. W. Hagreis-Post, Hengelo)

De pette was in vrooger dage  
'n Deenk, waor 'n mènnske nich um  
kon

Benaamd nen boer, of dee naor 'n  
stoom gung,

Den vun dat niks em better ston.

Hee leut zik jao vuur all'ns gebroe-  
ken

Der zat ne klep an vuur de zun  
En bie j völ weend, dan ko'j hem  
dräaien

As dat den spaon nao achteren stun.

Of wo'j in 't grös ow èem rösten  
Iej deden de pette vuur 't gezicht  
Dan kunnen de vleegeen ow nich zo  
stekken

Hee deer op all' meneer zien plicht.

Ok as der 's middagens wör eget-  
ten

De pette kwam nich van 'n kop  
Alleen a'j èem stil mos wèzen  
Meer veerder heulen z'em 'n helen  
dag op.

As keend ko'j der zo mooi met  
spöllen

Der zat nen mooien voetbal an  
Of musken dee nich good kunnen  
vleegeen

Dee ko'j der mooi met vangen dan.

D'r midden op zat aait 'n kneupke  
Daor heul iej em wal ees an vast  
Dan leu'j em dräaien as ne  
dräaischuut  
Mer zeug 't ow Moo, dan wa'j in  
last.

Ok a'j ees mangs wat oet hadden  
vretten

Dan smeeet de Va ow met de pet  
Den mos iej em dan zölm nog wier-  
doon

En kreeg iej um de näö der met.

En ook de boeren wadden der wies  
met

Nen zwatten dreugen ze nao de  
kèrk

Dan hadden ze nog nen helen oolen  
Den was nog good genög bie j 't  
wèrk

Meer later gung dat 'n betje aower  
Doo kof zik 'n arbeider nen hood  
Ne pet daor wa'j gewoon nen boer  
met  
Ko'j nich mer drägen, dat ston nich  
good

En kiek ees roond, hoo 't er non  
bie j steet

Wee 't heertje wèen wil dreg ne  
pet.

En boer en wèrkman dräagt bie j 't  
wèrk non

Nen mooien hood op eere plet.

### Twènterlaand

en -leu

en -spraoke

### Maondblad vuur 't Twèntse volk

Officieel tidschrift van 'n Twentsen schrieversboond

#### REDAKTIE-RAOD:

Gerard B. Vloedveld sr., Almelo  
(vuurzitter van 'n Twentsen  
kreenk van Sassische schrievers)  
Toon Borghuis, Oldenzel  
Jan Wilmink, Hengel  
Arend Lamm, Hengel  
Adriaan Buter, Ènsche/Goor  
SAAMSTELLING:  
TWÈNTSE SCHRIEVERS

Abonnementspries:  
f 3.60 in 't jaor  
Lösse nummers: 45 cènt

Verschienings-daota:  
1) januari-februari  
2) meert  
3) april  
4) mei-juni  
5) juli-augustus  
6) septèmber  
7) oktober  
8) novèmber  
9) decèmber

REDAKTIE en-  
ADMINISTRATIE-ADRES:

Uitgeverij „Twènterlaand”  
Kortenaerstr. 29 - Hengelo (O.)  
Kuierdraad: K 5400-7987

Baank:  
„De Twentsche Bank N.V.”  
Posttrekkingnummer: 820018

Foto op 't umslag: BOERENJUNGSKE. Foto Haarhuis, Ootmarsum.



# Het A.B.C. voor ALMELO

<p><b>A</b> s. bromfietrijders! Weet U dat wij U geheel kunnen kleden: leren vesten, jassen, broeken en grote keurcollectie JO LELOUX, Oranjestraat 6</p>	<p><b>M</b> IDDELKAMP in de Steege hef ook 'n gooiën bril voor de leu in Almelo en umgeving ORANJESTRAOT 27</p>
<p>'t <b>B</b> roekenhuis Pantalons, Sportcolberts Keuze uit 1000en Kerkstraat 3</p>	<p><b>N</b> iet voor het gewin maar voor het gezin! Coöperatie Almelo</p>
<p><b>C</b> afé „De Mooie Vrouw“ Hotel-restaurant Een van de ooldste zaken in Twëntelaand Ootmarsumsestraat 488</p>	<p><b>P</b> = PEZIE Sinds 1873 dat zegt genoeg</p>
<p><b>D</b> e Schelfhorst“ -Almelo Complete woninginrichting bedden, dekens, tapijten enz. GROTESTRAAT 146</p>	<p><b>R</b> ompelman opgericht 1899 Corsetten, tricotages, kousen Grotestraat 61, Almelo</p>
<p><b>E</b> IER koop iej venergens better as bie'j de A. B. T. B., in de Brugstr.</p>	<p><b>S</b> CHOLTEN'S Boekhandel Alle boeken over Twente Grotestraat 116 - telef. 2235</p>
<p><b>F</b> a F. Th. van Buuren &amp; zn Sanitaire- en electrische installaties Centrale verwarming</p>	<p><b>T</b> oko - ALMELO uw adres voor ORANJESTRAAT 34 SOUVENIRS</p>
<p><b>G</b> rimeren en toneelkappen uw adres voor Twente H. DE NOOY Grotestraat 12 telefoon 2262</p>	<p><b>U</b> W adres voor Bier - Limonade Chocomel - Wijnen H. Teeselink groothandel in bier, limonade enz. GROTESTRAAT 140a</p>
<p><b>H</b> eeringa &amp; co., Het Twentse Serviezenhuis Grotestraat 87</p>	<p><b>V</b> oor al uw parfumeriën is: Drogisterij B. A. Hermelink, Grotestraat 155-157 uw adres.</p>
<p><b>K</b> oopt uw gereedschap voor tuin- en landbouw bij: Wed. N. G. Pouwels Ootmarsstraat 51</p>	<p><b>W</b> ELLER AGGENBACH naaimachines breimachines ALMELO Grotestraat 154</p>
<p><b>L</b> ANDBOUWERSBANK „ALMELO“ een begrip voor de Twentse boer van nu en voor de toekomst</p>	<p><b>Z</b> o is het goed dansen leert u bij <b>P</b> OLMAN Ootmarsumsestr. 26 telefoon 4880</p>

# Het A.B.C. voor OLDENZAAL EN OMGEVING

**A** 'j 'n bezoek brengt aan Ollenzel  
breng iej van zölmsprekkend ok 'n  
bezoek an: lunchroom en  
**DAVINA's** ijsbuffet  
(op de markt)

**B** iej **OOSTERHOLT  
WIEGERINK**  
koop ik dit jaor miene schoon'n  
Grotestraat 27

**D** E BESTE VLOER  
„FLOORFLEX“  
Oldenzaalse Bouwmaterialenhandel n.v.

**F**oto's könt nich kieken  
meroonze foto's mo'j bekieken  
fotohandel „'t KIEKKËSKE“

**H**AARDEN en OLIESTOOK  
CENTRALE VERWARMING  
**HEIDEMANN & Zn.**  
BOTERSTRAAT 13 - 15

**K**ISTEMAKER  
voor uw  
WONING-INRICHTING

**M**aar, u weet het toch wel?  
Voor al uw LEVENSMIDDELEN  
in Ootmarsum en omgeving naar  
**firma BANK** SPAR-  
kruidenier



**O** OK UW ADRES:  
fa **B. M. OUDE BOS & ZOON**  
Hofmeyerstraat 40, telefoon 800  
Burgerlijk-, Utiliteits- en Wegenbouwbedrijf

**R**estaurant annex  
Snackbar **GROBBE**  
Um zien ies en aandere lekkere häpkes  
alum bekend — telefoon 2550

**T**ELGENKAMP's  
ZAADHANDEL  
Het adres voor tuin-, bloem-, en  
landbouw-zaden, bestrijdingsmiddelen.  
MOLENSTRAAT 6, telefoon 1258



LIJNDIENST: OLDENZAAL - DENEKAMP - RAMMELBEEK  
(grens)

Bezoekt per  
„ONOG“  
**DENEKAMP**  
„De parel van Twente“  
en  
**NORDHORN**

AUTOBUSONDERNEMING **ONOG**  
OLDENZAAL-PARALLELSTR. 2-TELS60



Twentenaren,  
dènk ter an

VAN DUYN..

DE televisiemàn

F.v. Duyn & Co

Televisie-dealer

Winkelgalerij

Kleine Driene  
Hengelo



## DENEKAMP

om zijn natuurschoon, zijn bezienswaardigheden, waaronder een natuur-historisch-museum, en zijn goede hotel-accommodatie, zeer bekend als VACANTIEOORD, biedt tevens gunstige gelegenheid voor

### INDUSTRIEVESTIGING

Voordelig terrein. Ruime arbeidsmarkt.  
Bevolking volkomen industrie minded.

Inlichtingen bij het gemeentehuis.

Wat zas, as dös was kas!

## TASCHE

dut alles wat e kan um  
oewleu naor tevreehheid  
te bedeenen

*Keetls-, vrouweleu- en keenderkleer'n*



*Manufacturen*



*Berre en berregood*



## MAKELAARSKANTOOR ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Tel. 3041, Hengelo (O.)

VASTE GOEDEREN

◆ ASSURANTIËN

◆ HYPOTHEKEN

## A. D. VAN DE VUURST AANNEMERSBEDRIJF

Sedert drie generaties

Hengelo - Dennenbosweg 21

FILMEN is niet alleen ons werk,  
maar ook onze HOBBY

## foto Prins HENGELO

Wij helpen u verder met uw filmerij

## HET SPEELGOEDPALEIS TEUTELINK

Enschedeestr. 22 - Tel. 2814 - Hengelo



OLDENZAAL

de zaak met meer  
dan 50 toonkamers

KREENTENSTOET  
of DEELDENSE MOPPEN  
komt 't lekkerste van

## B. J. Meen - Delden

Langestraat 9



Een motorrijwiel, scooter of bromfiets?  
Het grootste rijgenot verschaft U:

## NSU

prijzen vanaf f475.-

Importeur:

J. Huiskes

tel. 401, DELDEN

Wi'j oew hoes opknapp'n  
of oew èrve?

Gaot naor VERSTEEG

Dee hef hierveur

de beste vèrve

Molenstraat 20 - Hengelo (O.)

**Formelta**



de  
ideale  
koffie-  
melk

U  
proeft  
de  
room

Verkrijgbaar in flessen van 230 gram (36 cent)  
en 400 gram (52 cent)  
VERKOOPKANTOOR „Multifarm”  
ROEFELD

HUISHOUDTEXTIEL  
VOERINGSTOFFEN  
JAPONSTOFFEN



„Koninklijke  
Textiel Fabrieken

D. Jordaan & Zonen N.V.”  
Haaksbergen

Bezoekt nu de

*Erica*-kwekerijen  
Borne

Onze kwekerijen staan in VOLLE BLOEI.  
Wat u nu zoekt, wordt in het najaar  
thuisbezorgd. Let op het juiste adres:  
Grotestraat 222 - Borne - tel. 415

**Bischoff**

*geet met de tied met*

**wekk'-ènd-sporthemmen**

Niejmoodse modell'n, plezeerig um te  
dræegen. In de bekende mërken:  
„LES, FABLO en DENO”

*Veur groot en kleen  
Mo'j bie' Bischoff wean!*

confectie

voor het hele gezin

**K u i p e r s**

Hengelo - Telgen 21

Tukkers . . . mag ik effen 't woord?  
Gooit ow geld nig aover boord  
Tukkers . . . ak ow raon mag . . . spoort!  
Gao'j daor almaal met akkoord?



Breng dan ow geld  
naor de

**Nutsspoorbank**

Drienerstraote 26  
Hengel

*Sparen brengt welvaart, ook voor U*

**Spaar mee bij de Boerenleenbank**

te OLDENZAAL  
WEERSELO  
DEURNINGEN  
SAASVELD

DENEKAMP  
LATTROP  
DE LUTTE  
LOSSER

OOTMARUM